

Yhdistys

Leader Viisari ry:n tarkoituksena on toimia alueen kylä- ja asukastoiminnan edunvalvojana ja edunluojana sekä kehittää paikallista, seutukuntien välistä ja kansainvälistä yhteistyötä sekä yrittäjyyden yleisiä edellytyksiä alueellaan, vahvistaa paikallista ja seudullista, alueiden välistä ja kansainvälistä aloitteellisuutta ja yhteistyöhön perustuvaa kehittämistyötä sekä edistää kylä- ja asukasyhdistysten sekä alueen asukkaiden omatoimisuutta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi ja toiminnan tukemiseksi yhdistys voi hakea mm. avustuksia.

Viisari on toiminut vuodesta 2001 Leader-yhdistyksenä ja toteuttanut LEADER+ -ohjelmaa sekä vuodesta 2007 alkaen Manner-Suomen maaseudun kehittämishanketta sen Leader-toimenpidettä. Yhdistys toimii pohjoisessa Keski-Suomessa yhdeksän kunnan alueella.

Toiminta Leader-rahoituksella: siirtymäkauden toiminta

Vuodet 2021 ja 2022 ovat ns. siirtymäkausia. Niiden aikaan toteutetaan päättyneen kauden strategiaa uuden kauden varoilla. 2021 aloitettiin aktiivinen strategiatyö kaudelle 2023-2027. Leader-ryhmäksi hakeutumisen ensimmäisessä vaiheessa tuotettiin hakemus, joka sisälsi kuvauksen alueesta, SWOT-analyysin, dynaamisen verkostanalyysin. Hanketoiminta jatkui vilkkaana.

Siirtymäkaudella Viisarin rahoitusta myönnettiin 65 hankkeelle. Näistä 39 oli yritysten investointitukia, 1 yrityksen toteutettavuus selvitys, 16 yleishyödyllistä investointia ja 7 kehittämishanketta. Lisäksi rahoitettiin yksi yritysryhmähanke ja yksi yhteistyötoimenpiteen mukainen hanke.

Siirtymäkaudella Viisarin rahoitusta haettiin 83 hankkeelle. Hakemuksia peruttiin 12 kpl ja rahoitusta ei puollettu kuudelle hankkeelle.

Jakauma painopisteittäin	kpl	kpl %	Kokonaiskustannukset	Kustannukset %
Elinkeinot ja yrittäjyys	41	63,1	1,57 milj. €	61,8
Asumisviihtyvyyden ja ympäristö	23	35,4	0,92 milj. €	36,2
Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen	1	1,5	0,05 milj. €	2,0
Yhteensä	65		2,54 milj. €	

Muita huomioita toiminnan tavoitteista:

- Hallituksen kokoukset ovat olleet kaikki päätösvaltaisia
- uusia jäseniä on tullut tavoitteen mukaan keskimäärin 10/vuosi
- hallitusjäseniä osallistuu vähintään yhteen Leader-tilaisuuteen vuosittain esim. hallituspäivät
- Leader-ryhmien yhteisiä tilaisuuksia ollut useita

Toiminta Maaseuturahaston rahoituksella ELYn kautta ELY-keskuksen kiintiöstä:

Keski-Suomen ELY-keskus rahoittaa **Bisnes Lande-hanketta**, joka kohdistuu nuoriin aikuisiin iältään 17-29 vuotta. Hankkeella edistetään yritteliäisyyttä rohkeiden kokeilujen ja uusien kokemusten avulla, kehitetään

alueen yrittäjyysilmastoa nuorten potentiaalin tunnistamiseksi ja luodaan verkostojen lisäksi konkreettisia työkaluja.

SEIC 2 -hanketta toteutetaan kahden ELY-keskuksen alueella (SEIC 2nd generation- for improved sustainable livelihoods in countryside). Se kokoaa yrityksiä kansainvälistymään Viron ja Latvian toimijoiden kanssa. Viisarin on siinä mukana Kaakkois-Suomen neljän Leader-ryhmän kanssa. Hankkeessa on mukana partnereita Virosta ja Latviasta. Vuonna 2022 toteutettiin yhteinen opintomatka Viroon Itä-Harjumaalle ja Latviaan. Hanke jatkuu 30.6.2023 saakka.

Keski-Suomen Leader ryhmien yhteinen tiedonvälityshanke, **Keski-Suomen maaseutuviesti** käynnistyi vuoden 2022 alussa. Hanketta koordinoi Jyväskylä ja muut Keski-Suomen Leader-ryhmät toimivat hankkeen osatoteuttajina. Hankkeessa viestittiin Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoituksen tuloksista ja vaikutuksista sekä tiedotettiin uudesta vuonna 2023 alkavasta rahoituskaudesta. Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa julkaistiin 3 kuukauden välein yhteisiä rahoitustiedotteita, joissa nostettiin esiin yritys- ja hankerahoitusta saavia tahoja. Hankkeessa järjestettiin mm. infotilaisuuksia.

Toiminta meri- ja kalatalousrahaston rahoituksella:

Sisä-Suomen Kala-Leaderin rahoituksella toteutettuja hankkeita 2022:

- Mestari-kisälli 2-hanke, mestari-kisälli-parit aloittaneet Saarijärvellä, Kannonkoskella ja Pihtiputaalla syksyllä -22
- Kalastajien ja vesialueenomistajien yhteistyön kehittäminen Sisä-Suomessa-hanke, Witas: mm. tilaisuudet Viitasaarella ja Saarijärvellä, edistettiin kaupallisten kalastajien luvansaantia.
- Matkailukalastuksen nykytila ja tulevaisuuden edellytykset Sisä-Suomessa-hanke, päättyi keväällä 2022: Tunnistettiin paljon toimijoita ja potentiaalia, joiden kanssa on tarkoitus jatkaa kehittämistoimintaa tällä ohjelmakaudella.

Yhteistyö ELYn kanssa

ELY -keskuksen asiantuntijoiden kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä Viisarille osoitettujen hankeaihioiden ja yritystukien valmistelussa. Olemme yhdessä hioneet tulkintoja ja etsineet asiakkaille parhaat mahdolliset tukivaihtoehdot. Kahdenvälinen kehityskeskustelu ELY-keskuksen pidettiin keväällä 2022. ELY-keskuksen ja Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteisiä tapaamisia on järjestetty kahdesti vuodessa. Aamukahvitilaisuuksia Teamsilla on pidetty noin kerran kuukaudessa koko vuoden ajan ELYn ja Keski-Suomen Leader-ryhmien kesken.

Toiminnan kehittäminen

Alueen kuntien kanssa yhteistyö on ollut helppoa ja luottamuksellista. Äänekosken kaupungin osalta valmistauduttiin siihen, että Leader-toiminta tulee kattamaan koko kaupungin alueen uudella CAP-kaudella 2023-2027. Viisarin yhteys aluekehittämistyötä Saarijärven-Viitasaaren seudulla johtavaan seutujohtoryhmään on jatkunut läheisenä. Aluetyön osalta päädyttiin siihen, että koordinaatio siirtyi kehittämisyritykselle Witaksen hoidettavaksi vuoden 2022 puolella.

Tiedottamisesta

Viisarin sähköinen uutiskirje ilmestyi 5 kertaa vuonna 2022. Niissä panostettiin Leader-tietoisuuden lisäämiseen. Leader-ryhmien yhteiset www.keskisuomenmaaseutu.fi verkkosivut uudistettiin kokonaan vuoden 2022 lopussa. Sosiaalisen median kanavien seuraajia Viisarilla on: Facebook 578, Instagram 236 ja Youtube 10. Viisarin rahoittamasta toiminnasta kirjoitetaan alueen paikallislehdissä usein ja lehtijuttujen määrä 60 on merkittävä. Kunnille suunnattuja tilannekatsauksia on esitetty seutujohtoryhmän kokousten yhteydessä sekä Äänekoskella käyntien yhteydessä mm. kyläparlamentissa.

Leader VIISARI ry ja sen resurssit

Jäsenistö

Yhdistyksen jäsenmäärä 31.12.2022 oli 434 henkilöjäsentä ja 79 yhteisöjäsentä sekä 9 kuntajäsentä. Yhdistyksen jäsenmäärä on yhteensä 522 jäsentä. Henkilöjäsenet eivät maksa jäsenmaksua. Jäsenmaksun maksaville jäsenille lähetetään vuosittain jäsentiedote. Muutoin tiedotetaan uutiskirjeen muodossa.

Hallitus

Hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi yhdeksän (9) varsinaista jäsentä ja jokaiselle henkilökohtainen varajäsen. Jäsenet edustavat tasaisesti kolmikantaa ja ovat kukin eri jäsenkunnan alueelta. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan ja sisäisen tositetarkastajan. Hallituksen sukupuolijakauma oli kymmenen (10) naista ja kahdeksan (8) miestä, lisäksi puheenjohtaja on mies. Hallitus kokoontui vuoden aikaan 9 kertaa.

Hallituksen kokoonpano 2022:

Jäsenet	Varajäsenet	
Seppo Ruotsalainen, puheenjohtaja		Äänekoski
Alueen julkista tahoa edustavat		
*Ville Rautiainen	**Marjut Pollari	Saarijärvi
Teijo Peltonen	Satu Koskinen	Karstula
Leila Lindell	Matti Virtanen	Äänekoski
Alueen asukkaita edustavat		
*Vuokko Tikkanen	*Tiina Kuivaniemi	Kinnula
*Miia Hiironen	*Antti Lahtinen	Pihtipudas
**Helena Raatikainen	*Kauko Peltonen	Viitasaari
Alueen yrityksiä ja yhdistyksiä edustavat		
Hannu Ahonen	Pirjo Niskavaara	Kivijärvi
Hannu Kauppinen	Pauli Ahonen	Kannonkoski
Suvi Kantonen	Katriina Oinonen	Kyyjärvi

Henkilöstö

Viisarilla oli kolme vakituista työntekijää: toiminnanjohtaja, hankesihteeri sekä projektikoordinaattori. Tämän lisäksi määräaikaisia työntekijöitä ovat olleet seutukoordinaattori, projektikoordinaattori, yhteisökehittäjä ja hanketyöntekijä. Lisäksi Viisarilla on ollut nuoria kesätyöntekijöitä tutustumassa Leader-toimintaan ja tuomassa nuorten näkökulmaa tiedottamiseen ja kehittämiseen.

Taloustilanne

Viisarin taloustilanne on hyvä. Kunnat maksavat osuutensa vuosittain etupainotteisesti, joten äkillistä kassakriisiä ei ole odotettavissa. Tämän avulla toimintaa saadaan hyvin pyöritettyä. Ruokaviraston käsittelyajat toimintarahen maksuhakemuksien osalta ovat kohtuulliset ja yhteistyö on toimivaa.

Tulevaisuuden näkymiä vuodelle 2023

Vuoden 2023 painopiste jakautuu ohjelmakauden 2014-2020 ja siirtymäkauden toimenpiteiden loppuunsaattamiseen ja raportointiin, sekä uuden CAP-kauden 2023-2027 strategian käynnistämiseen keväällä 2023.

Viisarin uuden strategian mukaiset kehittämistoiminnan kolme painopistettä ovat 2023-2027:

- 1. Innovatiivisuus ja uudistumiskyky**
- 2. Vireys: tahtoa ja kykyä**
- 3. Asumisen uudet tuulet ja ympäristö voimavarana**

Läpäiseviksi teemoiksi olemme valinneet vuosille 2023-2027 seuraavat:

- **Digitaalisuus**
- **Kestävä kehitys**
- **Ilmasto ja ympäristö**